

Platform
Drentse
Musea

Jaarverslag 2021

Stichting Platform Drentse Musea

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Organisatie	3
- Bestuur 2021	3
- Aangesloten musea	5
- Museumcoördinator	5
Communicatie en informatievoorziening	5
- Informatiemails	5
- Nieuwsbrief, website en social media	6
Fondsenwerving	6
- Kickstart Cultuurfonds	6
- Heropening subsidieregeling Provincie Drenthe	7
Activiteiten	8
- Online Drents museumcongres	8
- Webinar WBTR	9
- Cursussen	10
- Incompany cursussen	11
- Dag van de Drentse Geschiedenis	12
- Erfgoedvrijwilliger.nl	13
- Beveiligde webpagina museumregistratie	14
- Klanttevredenheidsonderzoek	14
Educatie	
- Overzicht museumeducatie	15
Promotie	16
- Museummagazine	16
- Onderzoek uitvouwkaart Drentse musea	16
Bezoekersaantallen Drentse musea	17
Financiën	17

Inleiding

Het Platform Drentse Musea heeft als taken kennisdeling en professionele ondersteuning van alle musea in Drenthe op het gebied van educatie, vrijwilligers, pr en marketing, collectiebeleid en cultureel ondernemerschap. Daarnaast ondersteunt ze het opstarten van samenwerkingsverbanden voor deze onderdelen en richt ze zich op gezamenlijke promotie van alle musea in Drenthe.

Het Platform bouwt aan een toekomstbestendig museumbestel door de instellingen te ondersteunen op die vlakken waar zij dat het meest nodig hebben. In 2021 heeft de coronacrisis nog steeds invloed gehad op de taken en activiteiten van het Platform mede doordat de Drentse musea dit jaar 24 weken gesloten waren. Basistaken van het Platform zoals het organiseren van cursussen en bijeenkomsten vonden daarom voornamelijk in juni én september - oktober plaats. In sommige gevallen hebben wij onze activiteiten moeten aanpassen. In het jaarverslag over 2021 geven wij daarover onze verantwoording naar de leden van het Platform en de Provincie Drenthe.

Mieke Damsma

Voorzitter Platform Drentse Musea

29 april 2022

Organisatie

Het bestuur heeft zich in 2021 gebogen over de activiteiten van het Platform en is zeven keer bijeengekomen. Naast de vier reguliere bestuursvergaderingen zijn drie extra vergaderingen ingepland om belangrijke ontwikkelingen en activiteiten te bespreken. Deze extra vergaderingen hadden als aandachtspunten het bespreken van de onderbesteding van de subsidie en het schrijven van een dekkingsplan; het bespreken van het bestuurlijke overleg met de Provincie Drenthe en een bijeenkomst om de toekomst van het Platform en ondersteuning voor de coördinator te bespreken. Daarnaast was er op 13 december 2021 een (online) jaarvergadering.

Bestuur 2021

Voorzitter: Mieke Damsma
Hoofdfunctie: burgemeester Gemeente Midden-Drenthe
tot 11 november 2021

Vice-voorzitter: Ellen ter Hofstede
Hoofdfunctie: Hoofd publiek & partners Drents Museum
Nevenfunctie: Lid Raad van Toezicht MadA, Groningen

Penningmeester: Roel Wiersma
Hoofdfunctie: zakelijk manager Herinneringscentrum
Kamp Westerbork

Leden: Mara Bosboom
Hoofdfunctie: directeur Museum Havezate Mensinge
Nevenfunctie: adjunct-directeur voor Speelgoedmuseum
Kinderwereld Roden

Hank Peters
Hoofdfuncties: Voorzitter Stichting tot Behoud van de
Culturele en Historische collectie Brands (Museum
Collectie Brands) sinds december 2021 tot heden

Voorzitter Stichting Nieuw Dordrecht Historisch Cultureel Brands (Museum Collectie Brands) sinds januari 2016 tot heden

Nevenfuncties: Voorzitter Stichting Dordse Kerk (Nieuw-Dordrecht) sinds januari 2020 tot heden

Voorzitter Stichting Stedelijk Museum Coevorden sinds april 2022

Museumcoördinator: Iris Bierenbroodspot

De bestuursfuncties zijn onbezoldigd. Zie voor het overzicht van aan- en aftreden van de bestuursleden het overzicht dat als bijlage 1 is bijgevoegd.

Aangesloten musea

Tot juni 2021 waren 55 musea aangesloten bij het Platform. Eén van de aangesloten musea, het Apple Museum Nederland, heeft in juni 2021 besloten om de deuren definitief te sluiten. Een lijst met de 54 musea (die het hele jaar waren aangesloten bij het Platform) is als bijlage 2 bijgevoegd.

Museumcoördinator

De museumcoördinator is het vaste aanspreekpunt voor de (kleine) musea voor allerlei vragen en verzoeken om advies over het museale werk. Door de sluiting van de musea tijdens de verschillende lockdowns en het advies om thuis te werken waren de taken van de coördinator ook dit jaar weer anders dan andere jaren. Videobellen, online vergaderen en online evenementen organiseren waren in 2021 nog steeds aan de orde van de dag. Gelukkig mochten de musea vanaf 5 juni weer open en konden er van juni t/m november live bijeenkomsten en afspraken plaatsvinden.

Dit zijn kort samengevat de belangrijkste taken van de museumcoördinator. Zo:

- Informeert de coördinator de musea over relevante ontwikkelingen binnen het museale veld
- Fungeert de coördinator als de verbindende persoon tussen de kleine musea;

- Fungeert de coördinator als ondersteuner van het bestuur van het Platform Drentse Musea;
- Signaleert de coördinator nieuwe ontwikkelingen op het werkkterrein van de kleine musea en adviseert het bestuur van Platform Drentse Musea over de wijze van anticiperen;
- Inventariseert de coördinator de noden van de Drentse musea en informeert het bestuur en partners hierover;
- Organiseert de coördinator (online) activiteiten en evenementen;
- Is de coördinator verantwoordelijk voor de communicatie & pr van het Platform (nieuwsbrieven, websites, social media en museummagazine).
- Werkt de coördinator samen met museumconsulenten o.a. via het Landelijk Contact Museumconsulenten;

In 2021 waren informatievoorziening, ondersteuning van de musea bij fondsenwerving en organisatie van (online) evenementen en activiteiten de belangrijkste taken van de museumcoördinator. Dit jaar is er voor het eerst een online museumcongres georganiseerd en is er voor het eerst een klanttevredenheidsonderzoek uitgevoerd. Rondom de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) die vanaf 1 juli 2021 van kracht ging is veel informatie gedeeld met de Drentse musea.

Het onderhouden van de contacten met andere (erfgoed)instellingen binnen het culturele veld van Drenthe en (Noord)Nederland bleef een belangrijke taak. De contacten met het Landelijk Contact Museumconsulenten, de Museumvereniging, Marketing Drenthe, K&C Drenthe, Drents Archief, Erfgoedpartners Groningen en Museumfederatie Fryslân zijn heel waardevol. Door het toenemend belang van het Overleg Provinciale Erfgoedinstellingen Nederland (OPEN) en de verwachting dat het Landelijk Contact Museumconsulenten daar in de toekomst onderdeel van gaat uitmaken is het Platform samen met het Drents Archief sinds december 2021 aangesloten bij OPEN.

De coördinator ondersteunde het bestuur door de bestuursvergaderingen en de (online) ledenvergadering voor te bereiden en deze vergaderingen te notuleren.

Communicatie- en informatievoorziening

Informatiemails

Er zijn dit jaar veel informatiemails verstuurd naar de Drentse musea. Vanwege de aanhoudende coronacrisis met gedeeltelijke en strenge lockdowns en verschillende regels voor de musea is er via mailings informatie gedeeld over de coronamaatregelen, subsidiemogelijkheden en aanverwante onderwerpen. Een belangrijke informatiebron was de mail die de Museumvereniging naar zijn leden stuurde met relevante informatie over de museumsector ten tijde van de coronacrisis. Ook informatie van de Rijksoverheid, Landelijk Contact Museumconsulenten, provinciale erfgoedhuizen, landelijke en lokale nieuwsberichten van verschillende kranten, fondsen en musea waren van belang en werden gebundeld naar alle Drentse musea gestuurd om hen op de hoogte te houden van de laatste ontwikkelingen.

Nieuwsbrief, website en social media

In 2021 zijn er vier nieuwsbrieven verstuurd naar alle Drentse musea, partners en belanghebbenden van het Platform. Omdat er elke maand nieuwsberichten worden toegevoegd aan de website platformdrentsemusea.nl is de frequentie van de nieuwsbrief verlaagd. Via de nieuwsbrieven en de nieuwsberichten op de website werd aandacht gevraagd voor uiteenlopende onderwerpen. Er is veel informatie gedeeld over de coronamaatregelen en alles wat daarbij komt kijken voor de musea. Er kwamen ook andere thema's aan bod zoals de WBTR, fondsenwerving, erfgoedvrijwilligers, collectieregistratie, museumregistratie en marketing. Via de nieuwsbrief en de nieuwsberichten op de website werd ook informatie gedeeld over de activiteiten van het Platform zoals de cursussen, het museumcongres, het museummagazine, de Drentse museumpas, de Dag van de Drentse Geschiedenis en de jaarvergadering. Via Facebook, Twitter, Instagram en LinkedIn wordt ook informatie gedeeld naar de volgers van het Platform. Tevens delen wij op social media relevante berichten van de Drentse musea om deze musea te ondersteunen en anderen te inspireren en te informeren. Een jaarrapportage van de websites en de social media kanalen is als bijlage 3 bijgevoegd.

Fondsenwerving

Kickstart Cultuurfonds

In 2021 vond de eindverantwoording en eindafrekening plaats voor de gezamenlijke subsidieaanvraag van 16 musea die in 2020 door het Platform bij het Kickstart Cultuurfonds is aangevraagd. De eindverantwoording is goedgekeurd door het Kickstart Cultuurfonds waarmee de door het fonds verstrekte donatie voor dit project is afgerond en gearhiveerd.

Het Kickstart Cultuurfonds had in 2021 twee subsidierondes openstaan waar 16 Drentse musea een toekenning uit hebben gekregen. Bij deze subsidierondes heeft de museumcoördinator vijf musea advies gegeven bij het schrijven van het projectplan.

Heropening subsidieregeling Provincie

Van de subsidieregeling 'Covid-19 maatregelen kleine en middelgrote Drentse musea' die in september 2020 door de Provincie Drenthe opengesteld werd is door 27 van de 46 musea gebruik gemaakt. De provincie gaf aan dat zij bereid zijn om de regeling opnieuw open te stellen als daar genoeg animo voor is bij de resterende 19 musea. De museumcoördinator heeft in 2021 contact opgenomen met deze musea en kwam erachter dat het merendeel van deze musea ten onrechte dachten dat zij hier geen aanspraak op konden maken. De subsidieaanvraag is nogmaals opengesteld van november t/m december 2021. De museumcoördinator heeft in november en december via mail en telefoon contact gehad met 17 musea om hen advies te geven over het projectplan, om laatste vragen te beantwoorden en twijfels weg te nemen rondom deze subsidieaanvraag. Met goed resultaat want er zijn 16 subsidieaanvragen gehonoreerd, waarvan 12 musea die voor het eerst gebruik maken van deze regeling.

Activiteiten

Online Drents museumcongres

Op 8 maart vond de eerste online editie van het Drents museumcongres plaats via het platform Event Insight. Het congres speelde in op de ontwikkelingen die door corona in stroomversnelling zijn gekomen. Zo stond een inspiratiesessie over digital engagement op het programma. Daarna was er in de workshopronde keuze uit de workshops cultureel ondernemen in coronatijd, contentmarketing & storytelling en nieuwe mogelijkheden met betrekking tot fondsenwerving. Recente innovatieve ontwikkelingen bij de Drentse musea werden gepresenteerd en het congres werd afgesloten met een netwerkcarrousel: een ludieke online speed-date die erg in de smaak viel bij de deelnemers.

Drents museumcongres 2021

Sprekers en workshopgevers:

- **Sandra Verdel** - projectmanager Digital Engagement Mauritshuis
- **Marieke van Delft** - initiatiefnemer Platform Cultureel Avonturiers
- **Rapti Miedema** - hoofd Bureau Erfgoed & Pilots Mondriaan Fonds
- **Gonneke van Vught & Karin Wolfs** - projectmanagers bij Marketing Drenthe
- **Willy Smid** - coördinator educatie Museum Nieuwlande
- **Marga Schokker** - projectleider Drents Archief
- **Nadine Lemmers** - archeoloog Hunebedcentrum
- **Mariëlle Kooij** - curator Gevangenis museum

Het online congres was een succes en had een goede opkomst van in totaal 109 deelnemers (en daarnaast 12 sprekers). Doordat het congres online was, konden deelnemers van over het hele land makkelijk aansluiten. We zagen daarom dat we een breder publiek hadden en dat er naast musea ook meer personen van erfgoedinstellingen hebben deelgenomen. Onder de deelnemers zaten ook drie medewerkers van de Museumvereniging en een journalist van het Dagblad van het Noorden.

Webinar Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen

Vanaf 1 juli 2021 is de nieuwe Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR) van kracht gegaan. Het Landelijk Contact Museumconsulenten (LCM) waar het Platform onderdeel van uitmaakt is partner geworden van de website wbtr.nl die door het Instituut voor Verenigingen Branches en Beroepen (IVBB) en De Nederlandse Associatie (DNA) is opgezet. Voor de achterban van het LCM, onder meer de Drentse

musea, is een speciale landingspagina aangemaakt waar men 50% korting op het online stappenplan, de helpdesk en de andere services zoals uitlegvideo's en kant-en-klare invulformulieren kan krijgen. Op uitnodiging van Erfgoedpartners Groningen, Museumfederatie Fryslân en het Platform Drentse Musea verzorgde wbtr.nl op 30 april een webinar voor de musea in deze provincies. Wat de wet in praktijk voor bestuursleden betekent en wat zij moeten regelen werd tijdens dit informatieve webinar uitgelegd. Omdat de musea veel vragen hadden over de WBTR is besloten dit webinar in plaats van de beoogde themabijeenkomst te organiseren.

Cursussen

In 2021 zijn er zes cursussen georganiseerd. Doordat de musea lange tijd gesloten waren vonden deze cursussen plaats tussen eind mei en begin november. In totaal hebben we hiermee 72 deelnemers bereikt.

Cursus	Datum	Locatie	Cursusgever	Dln.
Leer professioneel filmen met je mobiel - 1	31-05-2021	Drents Museum, Assen	Geertje Algera	12
Leer professioneel filmen met je mobiel - 2	07-06-2021	Drents Museum, Assen	Geertje Algera	11
Cursus Adlib	14-06-2021	Groningen i.s.m. Erfgoedpartners	Bibi Bodegom	7

Cursus social media	27-09-2021	In samenwerking met Drents Museum, Assen	Sanne Bruining en Cynthia de Groot	13
Cursus arthandling Incompany bij Mensinge	25-10-2021	Museum Havezate Mensinge, Roden	Rick Zwart en Erwin Kriger	13
Cursus arthandling voor 16 deelnemers van 9 musea	01-11-2021	Podium Zuidhaege, Assen	Rick Zwart en Erwin Kriger	16

Incompany cursussen

De incompany cursus goed gastheer / gastvrouwschap stond gepland voor het najaar van 2021. Er is veel animo voor de cursus maar door het drukke najaar en vervolgens een gedeeltelijke lockdown vanaf 13 november en een strenge lockdown vanaf 19 december heeft er maar één cursus in 2021 plaatsgevonden. Het grootste deel van de geïnteresseerde musea besloot om de cursus begin 2022 in te plannen. In 2022 staan cursussen gepland bij negen Drentse musea.

Op verzoek van het Industrieel Smalpoormuseum is er een incompany cursus interactief rondleiden georganiseerd voor 13 rondleiders/baliemedewerkers van dit museum.

Dag van de Drentse Geschiedenis

Op donderdag 28 oktober heeft het Platform Drentse Musea samen met K&C Drenthe en het Drents Archief de 'Dag van de Drentse Geschiedenis (DvdDG)' georganiseerd. Deze deskundigheidsbevorderingsdag kon live plaatsvinden bij Podium Zuidhaege in Assen. De dag is vooral bedoeld als deskundigheidsbevordering op het gebied van erfgoededucatie. Met de vragen: 'Wat is in onze tijd belangrijk erfgoed? En belangrijk voor wie eigenlijk?' gingen we tijdens de DvdDG aan het werk met niemand minder dan historicus en presentator Hans Goedkoop, bekend van het televisieprogramma Andere Tijden. De dag werd voorgezeten door journalist en podcastmaker Hilde Boelema en stond in het teken van het verleden en de vraag hoe we het verleden actueel en persoonlijk kunnen maken.

Met een opkomst van 38 deelnemers (waarvan 13 deelnemers van de Drentse musea) merkten we wel dat corona nog invloed had op de opkomst, maar de aanwezige deelnemers waren zeer enthousiast en actief betrokken bij de opdrachten. De deelnemers van de Drentse musea gaven aan dat zij geïnspireerd werden door de opdrachten die tot doel hadden om (een aanzet tot) een educatief product te maken zoals o.a. een buitenactiviteit, een prikkelende introductie, een digitaal product of een interactieve rondleiding waarmee het verleden actueel en persoonlijk gemaakt moest worden voor verschillende doelgroepen.

Erfgoedvrijwilliger.nl

Sinds september 2021 is het Platform aangesloten bij het landelijke platform erfgoedvrijwilliger.nl. Dit is hét platform waar erfgoedorganisaties en vrijwilligers elkaar zoeken en vinden. Via dit vrijwilligersplatform wil het Platform de Drentse musea helpen met het vinden van vrijwilligers voor hun museum. Drentse musea die op zoek zijn naar nieuwe vrijwilligers kunnen hun vacatures plaatsen op deze site. Op deze manier zijn alle erfgoedvacatures gebundeld en kunnen potentiële vrijwilligers in één oogopslag zien welke musea in de buurt nog extra hulp kunnen gebruiken. Bovendien worden deze vacatures nu gedeeld via de social media van erfgoedvrijwilliger.nl én het Platform waarmee we een groter bereik hebben. Op de website erfgoedvrijwilliger.nl worden naast vacatures ook verhalen van vrijwilligers, ondersteuningsmiddelen en coaching aangeboden.

Voor erfgoedvrijwilliger.nl in Drenthe hebben we tijdelijke projectondersteuning gevonden voor drie maanden om enerzijds de Drentse musea te informeren over de mogelijkheden van dit platform en de musea te ondersteunen bij het 1^e keer plaatsen van de vacatures op deze site en anderzijds om te inventariseren waar knelpunten liggen en ondersteuning nodig is.

Beveiligde webpagina museumregistratie

De webbouwers hebben in samenspraak met de coördinator in 2021 een beveiligde webpagina toegevoegd aan de website platformdrentsemusea.nl. Dit portaal zal in eerste instantie gebruikt worden om (gevoelige) informatie rondom het verkrijgen van museumregistratie te delen met de Drentse musea. In 2022 wordt het portaal inhoudelijk gevuld en kunnen de inlogcodes naar de musea worden verstuurd. Zodra de content gereed is kan de beveiligde pagina gedeeld worden met de Drentse musea.

Klanttevredenheids- en positioneringsonderzoek

In het najaar van 2021 is een klanttevredenheids- en positioneringsonderzoek uitgevoerd. Met het klanttevredenheidsonderzoek bestaande uit een online enquête onder de aangesloten Drentse musea willen we in kaart brengen of we tegemoetkomen aan de wensen uit het veld. Want hoe tevreden zijn de Drentse musea over onze taken en zijn er nog aandachtspunten waar we nog geen ondersteuning op aanbieden? Het positioneringsonderzoek bestond uit een reeks van diepte-interviews met stakeholders, partners en een selectie van grote en kleine musea om te spreken over de toekomstmogelijkheden van het Platform. Welke samenwerkingen zijn mogelijk, waar liggen kansen en waar liggen de knelpunten in het culturele veld van Drenthe. Met het onderzoek willen we meer inzicht krijgen in de manieren waarop we het Platform verder kunnen professionaliseren en kunnen inspelen op de behoeftes vanuit het veld.

Educatie

Overzicht museumeducatie

In 2020 heeft het educatorenoverleg van de grootste Drentse musea in samenwerking met K&C, ICO, SCALA, de Kunstbeweging en het Platform onderzocht hoe we het aanbod van museumeducatie in Drenthe overzichtelijker zouden kunnen maken. Er is door deze werkgroep onderzocht of het bestaande platform Reizen in de Tijd van Erfgoed Gelderland een optie zou zijn. Aansluiten bij dit kant en klare platform kan, maar een nieuwe tool naar voorbeeld van Reizen in de Tijd zou ook kunnen. Er is uitgebreid onderzoek gedaan onder scholen, musea en de kunstinstellingen waar zij

behoefte aan hebben op het gebied van het aanbod van museumeducatie. Daar is in 2021 waardevolle informatie uitgekomen. Er is geconcludeerd dat er behoefte is aan een totaaloverzicht van museumeducatie in Drenthe. Tevens is duidelijk geworden dat het bestaande platform Reizen in de Tijd niet goed past bij de Drentse situatie. Het educatorenoverleg concludeert daarnaast dat we de regie graag in Drentse handen houden en dat we willen aansluiten bij iets dat er al in Drenthe is. Het Platform werkt mee aan deze wens om een totaaloverzicht van museumeducatie in Drenthe te realiseren en ondersteunt daarmee de musea op het gebied van erfgoededucatie.

Een van de opties die nog verder onderzocht moet worden door de werkgroep, is om aan de website drentsemusea.nl het onderwerp educatie toe te voegen. Of het mogelijk te maken dat deze website het portaal is waarmee men bij de eigenlijke website met het totaaloverzicht van museumeducatie in Drenthe uitkomt. De intentie van het educatorenoverleg blijft nog steeds om voor dit project subsidie aan te vragen om een projectcoördinator in te huren om dit totaaloverzicht van museumeducatie mogelijk te maken. En tevens te kijken of er een duidelijker kader voor een educatieproject geschreven kan worden waarmee de kwaliteit van de projecten verbeterd kunnen worden.

Promotie

Museummagazine

Het gratis Museummagazine bevat een praktisch overzicht van bijna alle musea in Noord-Nederland en Noord-Duitsland. Het tweetalige magazine wordt verspreid in een oplage van 60.000 exemplaren en wordt verspreid in Groningen, Friesland en Drenthe en in vier provincies in Duitsland bij de belangrijkste toeristische attracties, hotels, bungalowparken, campings etc. In het Museummagazine van 2021/2022 staan 40 van de 55 Drentse musea vermeld met een basisvermelding en één museum met een halve advertentie. Het Platform wil graag stimuleren dat een zo volledig mogelijk overzicht van de Drentse musea in het magazine staat. Daarom heeft het Platform in 2021 de musea ondersteund door korting aan te bieden op de basisvermelding in het magazine.

Onderzoek uitvouwkaart Drentse musea

Tijdens de coronacrisis is het belang van digitaal toegankelijke informatie in een stroomversnelling terecht gekomen. De vraag die het bestuur zich heeft gesteld is of een fysieke uitvouwkaart (met een mogelijke digitale component) zoals die in de prestatie-eisen van de provincie genoemd is, heden ten dage nog relevant is. In 2022 zal dit verder worden onderzocht, eventueel in samenwerking met Marketing Drenthe.

Bezoekersaantallen Drentse musea

Het Platform Drentse Musea heeft als taak om de bezoekersaantallen van alle Drentse musea te verzamelen. Hierbij is het afhankelijk van de betreffende musea om deze daadwerkelijk aan te leveren. Als bijlage 4 wordt een overzicht van bezoekersaantallen meegestuurd.

Financiën

Voor de exploitatierekening met toelichting en de balans met toelichting per 31 december 2021 van de stichting Platform Drentse Musea verwijzen wij u naar bijlage 5 t/m 8. In verband met het onder bestede geld van de provinciale subsidie is in overleg met de Provincie Drenthe in 2021 een dekkingsplan gemaakt met een conceptbegroting voor de periode 2022 t/m 2024.

Colofon

Stichting Platform Drentse Musea

Postbus 134

9400 AC Assen

www.drentsemusea.nl

www.platformdrentsemusea.nl

info@platformdrentsemusea.nl

BTW: NL821800565B02

Kamer van Koophandel: 0117405

Tekst en eindredactie: Iris Bierenbroodspot